

 Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Psicologia – Curs 2004/2005
Llicenciatura en psicologia

MÈTODES D'INVESTIGACIÓ

26902

Data de l'última revisió del programa: 6/07/2004

Unitat de Metodologia de les Ciències del Comportament
Departament de Psicobiologia i de Metodologia de les Ciències de la Salut
Professors/es: Mariona Portell i Jaume Vives (Teoria i Docència tutoritzada)
 Elena Gervilla (Pràctiques)

OBJECTIUS

L'objectiu d'aquesta assignatura és presentar els conceptes fonamentals de la investigació científica i les particularitats de la seva aplicació en psicologia. El programa inclou una introducció als supòsits que recolzen la lògica de la investigació científica, així com la presentació i contraposició dels mètodes experimental, selectiu i observacional. La docència de l'assignatura s'estructura en dues hores de classe teòrica, una hora de classe pràctica i una hora de docència tutoritzada a la setmana. Al finalitzar el curs es pretén que l'estudiant:

1. Adquireixi els coneixements i la terminologia indispensable sobre mètodes, dissenys i tècniques d'investigació per tal que pugui integrar, de manera coherent i estructurada, els continguts de tipus metodològic que li seran transmesos en altres assignatures.
2. Conegui el procés que s'ha de seguir per planificar una investigació per tal que sigui capaç d'iniciar la lectura crítica d'un article d'investigació i de valorar l'adequació dels diferents mètodes, dissenys i tècniques en funció de les característiques del problema plantejat.

TEMARI

Nota: A la part dreta s'indica la sessió de classe teòrica en la qual està previst impartir cadascun dels continguts. La planificació didàctica d'aquesta assignatura requereix que l'estudiant, abans de cada sessió de teoria, realitzi una lectura orientat per un guió que s'inclou dins del material bàsic del curs. El temps de dedicació no presencial que, aproximadament, implica la preparació de les classes de teoria és de 1.5 hores setmanals.

Bloc A: Principis metodològics

Tema 1. La investigació científica en psicologia

S2¹-6

1. La metodologia: obtenció i avaluació del coneixement
2. La psicologia com a ciència

¹ La primera sessió es reserva per la presentació del curs.

3. Elements i organització de la investigació científica
4. Mètodes, dissenys i tècniques d'investigació
5. Consideracions ètiques en el procés d'investigació
6. La lògica del procés expositiu i l'informe d'investigació

Bloc B: Modalitats metodològiques

Tema 2. Metodologia experimental	S7-13
1. Conceptes bàsics	
2. Dissenys intersubjecte unifactorials	
3. Dissenys intrasubjecte unifactorials	
4. Dissenys factorials	
Tema 3. Extensions del disseny experimental	S14-18
1. Conceptes bàsics	
2. Dissenys quasi-experimentals	
3. Dissenys de cas únic	
Tema 4. Metodologia selectiva	S19-22
1. Conceptes bàsics	
2. L'enquesta per mostratge en el context de la recerca selectiva	
3. Tipus generals de dissenys selectius	
Tema 5. Metodologia observacional	S23-26
1. Conceptes bàsics	
2. Categorització, mostratge i registre observacional	
3. Tipus generals de dissenys observacionals	

Bloc C: Síntesi

Tema 6. Notes per la integració i l'ampliació	S27-28
1. Sobre els criteris d'organització i de classificació	
2. La polèmica qualitatiu <i>versus</i> quantitatiu	
3. L'aproximació multimètode.	

PRÀCTIQUES

Les pràctiques consisteixen en analitzar resums d'investigacions i articles, així com en planificar i realitzar replicacions de diferents parts d'aquests treballs amb l'objectiu que l'alumne adquireixi una experiència personal sobre els conceptes i procediments exposats. El temps de dedicació no presencial que, aproximadament, implica la preparació de les classes de pràctiques és de 1.5 hores setmanals.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

La docència tutoritzada (DT) d'aquesta assignatura es optativa, majoritàriament no presencial, i no té incidència sobre la qualificació. L'objectiu d'aquesta activitat és consolidar i aprofundir en els coneixements adquirits en les classes teòriques i pràctiques, i estimular la reflexió crítica. Amb aquest objectiu s'oferten dos tipus d'activitats:

1. Lectura i anàlisi de texts a partir de preguntes-guia.
2. Cerca d'informació per donar resposta a un conjunt de preguntes proposades a l'inici de curs.

El calendari de sessions presencials es facilitarà en disposar de la relació d'estudiants interessats en participar en aquestes activitats.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'alumne es realitza ponderant el resultat de l'examen final amb la valoració de les intervencions a les classes pràctiques que es poden realitzar al llarg del semestre. Per superar l'assignatura s'han de sumar un mínim de 5 punts sobre un total de 10.

- Examen final: consisteix en 40 preguntes tancades ("tipus test") amb quatre alternatives de resposta, on només una d'elles és correcta. Consta de dues parts: una de tipus teòric i l'altra de tipus pràctic. La nota es calcula d'acord amb el següent criteri: 1/3 prova teòrica i 2/3 prova pràctica. Els errors penalitzen d'acord amb el següent criteri: 3 respostes incorrectes anul·len 1 resposta correcta.
- L'avaluació de l'exposició de resultats a les classes pràctiques de l'assignatura pot pujar la nota final fins a 1 punt. Al llarg del semestre cada estudiant podrà realitzar un màxim de tres exposicions avaluades.

Nota: Els estudiants tenen l'oportunitat d'autoavaluar-se mitjançant tres/quatre controls de seguiment distribuïts al llarg de les sessions de teoria i pràctiques.

ASSIGNATURES DE LLIURE ELECCIÓ RECOMANADES

Epistemologia (20892); Filosofia de la ciència 1 (21006)

BIBLIOGRAFIA

Material per la preparació de l'assignatura:

León, O. i Montero, I. (2003). *Métodos de investigación en Psicología y Educación* (3ª ed.). Madrid: McGrawHill.

Text bàsic sobre tècniques i dissenys d'investigació aplicats a la psicologia i a l'educació. Es un llibre introductori que presenta de forma entenedora la matèria i que es pot considerar el llibre de text de l'assignatura.

Portell, M.; Vives, J i Boixadós, M. (2003). *Mètodes d'investigació: recursos didàctics*. Bellaterra: Servei de Publicacions UAB.

Guia d'estudi de l'assignatura, conté figures, esquemes i exemples, que complementen el text de León i Montero (2003), així mateix conté els guions de lectura dels texts recomanats i els exercicis que es resolen a les classes pràctiques.

Material de suport:

Babbie, E. (2000). *Fundamentos de la investigación social*. México: Thomson.

Delgado, A.R. i Prieto, G. (1997). *Introducción a los métodos de investigación de la psicología*. Madrid: Pirámide.

Panoràmica dels mètodes d'investigació aplicats a la psicologia que inclou una interessant introducció al mètode científic, així com exemples representatius de les diferents estratègies de recollida de dades.

Gambara, H. (2002). *Métodos de investigación en Psicología y Educación. Cuaderno de prácticas* (3ª Ed.). Madrid: McGraw Hill.

Manual de pràctiques associat al text de León i Montero (2002). Es proposa com un conjunt d'exercicis addicionals als què apareixen en el dossier de l'assignatura.

Moreno, R.; Martínez, R.J. i Chacón, S. (2000). *Fundamentos metodológicos en psicología i ciencias afines*. Madrid: Pirámide.

Panoràmica dels mètodes d'investigació aplicats a la psicologia que destaca per la revisió conceptual en la que es fonamenta.